

Cihadı, başkalarını zorla İslam'a sokma şeklinde anlatıyorlar. İslam'da cihat nedir; nasıl yapılmalıdır?

Cihad, cidal ve kıtal birbirine yakın gibi görünürler, ama aralarında belirgin farklar vardır. **Kıtalde savaşmak, katledip öldürmek esastır. Cidal, bir üstünlük kavgası, menfaat çekişmesi, galibiyet mücadelesidir. Cihad ise “gayret etmek, ceht etmek, olanca gücünü ve kuvvetini sarf etmek”** demektir.

Fakat, cihadta bir şart var ki onu diğerlerinden net biçimde ayırır; “fisebilillah” yani Allah yolunda olma şartı; Kur’an namına ve İslâm uğrunda olma şartı. “Savaş ve cidal” ancak bu şartın gerçekleşmesi hâlinde “cihad” olurlar.

Cihadı doğru değerlendirmemizi sağlayan bir İlâhî irşat:

“Ey iman edenler! Sizleri acıklı bir azaptan kurtaracak bir ticaret göstereyim mi? Allah ve Resulüne iman edip, mallarınız ve canlarınızla Allah yolunda cihad edersiniz.” (Saf, 61/10-11)

Demek ki cihadta gaye, âhiretimiz için bir ticaret yapmaktır. Cihadın bazı külfet ve meşakkatleri olsa da bunlar insanın o acıklı azaptan kurtulması yanında hafif kalırlar.

O hâlde, cihad başkalarını öldürüp cehenneme göndermek için değil, nefsimizi ve diğer nefisleri cehennemden kurtarmak için yapılır. **Cihad, bu yönüyle, insan kurtarma savaşının adıdır.**

“Sulh hayırdır.” (Nisa, 4/128)

emrini alan Allah Resulü (asm.) insanları durmadan hidayete çağırılmış, bu çağrıya karşı çıkanların zulüm ve işkencelerine uzun süre sabırla karşı koymuş ve daha sonra İlâhî fermanla kendisine savaş izni verilmiş.

Harp eden mü’minlere malî destek sağlamak cihad olduğu gibi, sulh zamanında bir kısım malını insanlık âleminin ebedî saadeti için harcamak da büyük bir cihattır.

Harbe iştirak etmek cihad olduğu gibi, insanların iman şerefine kavuşmaları ve

müminlerin günah ve isyandan kurtulmaları için bir şeyler yapmak, bu hususta kafa yormak, mesai harcamak da cihaddır.

Böyle ulvî bir gaye taşımaksızın sadece ülkeler fethetmek, insanlara hükmetmek ve lüks içinde yaşamak gibi fânî hedeflere yönelik savaşlar “fisebillah” şartını taşımadıkları için cihad değildirler.

- *Harpte maksat ne olmalıdır?*

Bu sorunun cevabını iki maddede özetleyebiliriz:

1. Bize saldıran yahut saldırıya hazırlanan düşmana karşı kendimizi müdafaa etmek.
2. Zâlim devletlerle savaşarak, insanlığa hürriyet ve hidayet yolunu açmak.

“Dinde zorlama yoktur.” (Bakara, 2/256)

Ancak, cennet yolunu zorla kapamak isteyenlerle de savaşmak gerekir. Eğer birtakım insanların hak ve hakikate ermesine bir başka grup engel oluyorsa, bunlarla savaş etmek de cihaddır. Bunda başarı sağlandıktan sonra kişi inancında serbest bırakılır. Dilerse İslâm’ı kabul eder, dilerse kendi dininde yaşamaya devam eder. İkinci yolu tercih ederse cizye verir. Bu vergi, savaşlara katılmamanın ve İslâm ülkesinde her türlü can ve mal güvenliği içinde yaşamamanın bedelidir.

Elmalılı Hamdi Yazır, savaşı, “harb-i islâh ve harb-i ifsad” diye ikiye ayırır ve müminlere emredilen harbin “islâh harbi” olduğunu beyan eder. Cihada çıkan müminleri de “*azaba müstehak olan bir kavme Hak namına azab vermeye memur bir el*” olarak görür.

O halde, savaşı bir ibadet anlayışıyla yapmak ve bu ibadetin kaidelerine de en ince teferruatına kadar uymak gerekiyor:

“Antlaşma yaptığınızda Allah’ın ahdini yerine getirin.” (Nahl, 16/91)

emrine uyulacaktır.

“Size savaş açanlarla Allah yolunda çarpışın. (Allah’ın koyduğu) sınırları aşmayın. Çünkü Allah, haddi aşanları sevmez.” (Bakara, 2/190)

fermanına kulak verilecek, his ve hevese kapılmaktan, aşırı gitmekten sakınılacaktır.

Kadın, çocuk, ihtiyar gibi harbe iştirak etmeyenlere ilişilmeyecektir. Ve böyle nice kurallara aynen uyulacaktır.

Cihadın en büyüğü en büyük düşmana karşı yapılanıdır.

“Senin en zararlı düşmanın nefisindir.”

hadis-i şerifi bu büyük düşmanı “nefis” olarak belirler.

Tebük seferi dönüşünde Allah Resulünün (asm.) mübarek ağzından dökülen şu hikmet çağlayanı bizim için ne büyük derstir:

“Küçük cihaddan büyük cihada döndük.”

Nefisle cihad, gerçekten, büyük cihaddır. Her anımız bu cihadda geçer. Bir anlık gafletimiz bize çok pahalıya mal olabilir. Maddî cihad ise sürekli değildir. Sulh zamanında müminler bu cihadda mükellef tutulmazlar.

Haricî düşmana mağlûp olmak insana ya şehitlik ya gazilik kazandırır. Nefisle mücadele ise öyle değildir. Bu savaş mutlaka kazanılmalıdır, mağlubiyetin sonu cehennem azabıdır.

Nefis denilince akla hemen şeytan gelir.

“Şeytan, sizin için bir düşmandır. Siz de onu düşman tutunuz.” (Fatır, 35/6)

“Şeytanın adımlarına uymayın (arkasından gitmeyin). Çünkü o sizin için apaçık düşmandır.” (Bakara, 2/168)

Demek oluyor ki, en büyük cihad nefisle ve şeytanla yapılan cihaddır. Düşmanla yapılan harpler ancak üçüncü sırada yer alır.